

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 14/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 12. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť G. D., B., J. D., B., a H. V., B., zastúpených advokátom JUDr. L. C., R., za účasti JUDr. F. B., B., I. N., B., Ing. K. B., B., a K. F., B., pre namietanú neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov miestnej samosprávy v obci Brzotín konaných 27. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť G. D., J. D. a H. V. p r i j í m a na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. decembra 2010 elektronicky a 10. decembra 2010 poštovou prepravou doručená sťažnosť G. D., J. D. a H. V. (ďalej len „sťažovatelia“), za účasti JUDr. F. B., I. N., Ing. K. B. a K. F. (ďalej len „zvolení poslanci“), ktorou sťažovatelia namietajú neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov miestnej samosprávy obce Brzotín konaných 27. novembra 2010.

Z volebnej sťažnosti sťažovateľov vyplynulo najmä, že: Vo (...) voľbách sme ako kandidáti do obecného zastupiteľstva obce Brzotín získali G. D. - 132 hlasov, J. D. - 110 hlasov a H. V. - 106 platných hlasov, no napriek tomu to nepostačovalo na to, aby sme boli ako poslanci zvolení. Do zoznamu voličov bolo zapísaných 992 oprávnených voličov, pričom obálky a hlasovacie lístky boli vydané pre 672 voličov a z nich pre voľbu poslancov obecného zastupiteľstva obce odovzdaných 642 platných hlasovacích lístkov. (...)

V priebehu napádaných volieb došlo zo strany vyššie uvedených zvolených poslancov obecného zastupiteľstva k činnosti smerujúcej k protizákonnému získavaniu hlasov oprávnených voličov, čo podľa nášho názoru predstavuje hrubé porušenie volebného zákona. O neústavnosti a nezákonnosti volieb svedčia predovšetkým tieto skutočnosti: dňa 24. 11. 2010 t. j. v stredu menovaní zvolení poslanci kandidujúci za stranu SMER - SD donášali do domov predovšetkým rómskym občanom obce pálenku a víno presne nezistenej značky, v niektorých prípadoch spoločne so súpravou pohárov, aby ich motivovali hlasovať vo voľbách v prospech nich. Nasledujúce dva dni t. j. 25. a 26. 11. 2010 im roznášali aj šatstvo rôzneho druhu za rovnakým účelom. Najzávažnejšie porušenie zákonnosti volieb však vidíme v tom, že v čase volebného moratória dňa 26. 11. 2010 vo večerných hodinách uvedená skupina zvolených poslancov priamo (napr. K. F. spoločne s Bc. V. P.), alebo nimi poverené osoby chodili opäť zväčša za rómskymi občanmi, ktorým rozdávali 5 až 10,- € s tým, aby za nich vo voľbách do obecného zastupiteľstva hlasovali. Zároveň s odovzdaním peňažnej hotovosti im odovzdávali lístky, na ktorých boli uvedené poradové čísla totožné s číslami uvedených poslancov kandidujúcich za stranu SMER - SD.

Dôkaz: výsluchom G. K. a D. K., K. P., O. M., E. K., J. D., M. V., všetci občania obce Brzotín.

(...) Základným interpretačným pravidlom výkladu zákonov, ktoré bližšie upravujú výkon všetkých politických práv je čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Ustanovenie čl. 31 ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje a predurčuje spôsob formovania politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl preto nachádza svoj výraz predovšetkým vo voľbách a je základným predpokladom fungovania demokratického štátu (PL. ÚS 18/07)

V nadväznosti na uvedenú právnu úpravu aplikujúc na tento konkrétny prípad nelegálneho ovplyvňovania voličov považujeme za potrebné poukázať na to, že Ústavný súd viac krát vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že kupovanie hlasov voličov považuje za najzávažnejšie porušenie ustanoveného zákazu volebnej kampane a takéto konanie je protiústavné, pretože účelom aktívneho volebného práva je možnosť účasti na správe vecí verejných a nie bezprostredný materiálny prospech. (PL. ÚS 6/06). Týmto názorom ústavného súdu, s ktorým plne súhlasíme je vyjadrený samotný účel volieb. Ak má byť účelom volieb kreovanie obecného zastupiteľstva, ktoré predstavuje skutočnú vôľu voličov tak, aby počas volebného obdobia v čo najširšej možnej miere prezentovali a odzrkadľovali ich názory, potom „motivovanie“ voličov k účasti na voľbách a hlasovanie v prospech konkrétneho kandidáta nie je odrazom ich slobodnej a predovšetkým skutočnej vôle, ale odrazom vidiny získania majetkového prospechu či už vo forme vecného úžitku, alebo priamo získania finančnej hotovosti. Ide tak o aktivitu na získanie voličských hlasov počas volieb, ktorá zasahuje do samotnej podstaty volebného práva zaručeného čl. 30 ústavy. Volič má právo, aby sa kandidáti uchádzali o jeho hlas podľa zákonných pravidiel (PL. ÚS 6/06). Argumentum a contrario ak sa kandidáti uchádzali o ich hlasy tak, ako to je popísané v I. odseku je toto práva voliča atómu zodpovedajúca povinnosť kandidáta porušovaná závažným spôsobom.

Úlohou ústavného súdu je posúdiť ústavnosť a zákonnosť volieb zo širšieho hľadiska, teda aj proces volebnej kampane predchádzajúci samotnému hlasovaniu a sčítavaniu hlasov. Aby ústavný súd vyslovil niektorý z výrokov uvedených v §63/1 a), b), c) zákona o ústavnom súde je potrebné, aby k porušeniu právnej úpravy volebnej kampane došlo závažným, hrubým alebo opakovaným spôsobom, teda takým, ktorý kvalifikovane mohol mať za následok iné výsledky volieb. Činnosť uvedených zvolených poslancov obecného zastupiteľstva je vzhľadom na rozsah ich protizákonnej kampane možné prinajmenšom hodnotiť ako závažné, ba aj hrubé porušenie účelu volebného zákona a tým aj ústavných princípov zakotvených v čl. 30 a 31 ústavy. K závažnému porušeniu zákona tak došlo spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl, čo je v demokratickej spoločnosti neprípustné. Záverom tak možno vysloviť, že nebyť týchto nekalých praktík a nepoctivému, protizákonnému získavaniu hlasov desiatok, ba až stoviek voličov, bolo by zloženie

obecného zastupiteľstva iné, ako je tomu teraz a tak je v príčinnej súvislosti s porušením ústavného volebného práva a jeho princípov.

Z uvedených dôvodov v prvom rade navrhujeme vydať v zmysle § 25/3 zákona o ústavnom súde uznesenie, ktorým by Ústavný súd SR tento podnet prijal na ďalšie konanie a potom navrhujeme vydať nález, ktorým by ÚS SR vyhlásil voľby do obecného zastupiteľstva obce Brzotín konané 27. 11. 2010 za neplatné a zároveň by nám priznal právo aj na náhradu všetkých trov tohto konania, ktorých výška bude uvedená v písomnom vyhotovení samotného nálezu.“

II.

Ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí, pričom zistil nasledujúce skutočnosti:

Právomoc ústavného súdu konať vo veci je daná podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Sťažnosť bola podaná kandidátmi, ktorí vo voľbách získal viac ako 10 % platných hlasov, teda sú oprávnenými osobami. Sťažnosť bola podaná v 10 dňovej lehote podľa § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde a má zákonom predpísané náležitosti. Sťažovatelia zreteľne uvádzajú, akým postupom došlo, podľa ich názoru, k porušeniu ústavy a volebného zákona. Na podporu svojich tvrdení navrhli dôkazy.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľmi opísaný skutkový stav mohol znamenať porušenie ústavy a volebného zákona, a zároveň mohol ovplyvniť to, kto bol zvolený poslancom obecného zastupiteľstva, pričom tento opis skutkového stavu nemožno pokladať za zjavne nepravdivý alebo nesprávny. Z tohto dôvodu sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Keďže ústavný súd nezistil v rámci predbežného prerokovania sťažnosti žiadny dôvod na jej odmietnutie, sťažnosť podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie prijal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. januára 2011